

Wiadomości Polskie

Redaguje Stowarzyszenie Polaków w Nowej Zelandii

Maj 2024 / May 2024

The Polish Association in NZ Inc
PO Box 853,
Wellington 6140

Email: association@polishcommunity.org.nz
Website: www.polishcommunity.org.nz

KALENDARZ IMPREZ / CALENDAR OF EVENTS

Niedziela, 12 maja 2024, 13:30, Dom Polski, Newtown: Obiad na Dzień Matki	Sunday, 12 May 2024, 1:30pm, Dom Polski, Newtown: Mother's Day Lunch
Sobota, 25 maja 2024, 14:00 – 16:00, Dom Polski, Newtown: Bingo dla Seniorów	Saturday, 25 May 2024, 2 – 4pm, Dom Polski, Newtown: Bingo for Seniors

Working Bee @ Dom Polski

We had another successful annual Working Bee at the Dom Polski. The focus was on deep cleaning and maintenance of the kitchen, bathrooms, and top floor. We also performed a thorough stock-take of all equipment in the kitchen. All objectives were met!

We had a great turnout, with helpers from Wellington, Lower Hutt and even Waikanae. The executive committee of the Polish Association were joined by Jola and Stefan Jurczenko, Krysia Quirke, Liz Trask, Helena, Francesca, Lydia and Ursula Fagan, Olga Vorobey and Richard Braczek.

Thank you, thank you, thank you! We couldn't have done it without you!

Coroczna sesja "Pracowitych Pszczółek" w Domu Polskim odbyła się w sobotę 27 kwietnia i okazała się wielkim sukcesem. Skoncentrowaliśmy się na porządkach w kuchni, łazienkach i górnych pomieszczeniach. Zrobiliśmy też dokładną inwentaryzację wyposażenia kuchni. Wszystkie zadania zostały wykonane co do joty!

Zgromadziło się sporo osób z Wellingtonu, Lower Hutt, a nawet z Waikanae. Do członków Zarządu Stowarzyszenia przyłączyli się Jola i Stefan Jurczenko, Krysia Quirke, Liz Trask, Helena, Francesca, Lydia i Ursula Fagan, Olga Vorobey i Richard Braczek.

Dzięki, dzięki, dzięki! Nie dalibyśmy rady bez waszej pomocy!

Edward Polaczuk
Building Committee

Stefania Zawada

Stefania was born near the village of Ostrów, woj. Lwów, 28 September 1934.

She was the youngest child of Michał and Zofia Sondej (nee Lew) and sister to Leon and Emilia.

Stefa, her sister Emilia and brother Leon were “Pahiatua Polish Children”. Her association with Pahiatua continued throughout her life. She was involved in organizing Reunions, displays at the Pahiatua Museum, and did many presentations about “Pahiatua” to schools and community organizations.

Stefa attended St Mary’s College in Wellington. She was a Prefect and graduated with University Entrance. She studied at Victoria University and gained a Bachelor of Arts Degree.

She was the wife and best friend of Józef for 61 years, mother of Helena and Paul, Julian and Jenny, Conrad and Vicki, Anton and Catherine, babcia to 12 grandchildren and 3 great-grandchildren.

She was a member of the Polish Association from its inception and was a great contributor to community activities: a Polish School teacher and supporter spanning 5 decades, a presenter of the Access Radio Polish show and a fortune teller at the Andrzejki celebrations to name a few. As long as there was a cup of tea on offer, she was there!

But these facts don’t come close to painting a picture of who she was. The kind, caring, strong, resilient and loving person that we knew. Stefa died on the 3rd of April 2024. She lived a full life, a good life and will be missed.

Józef and family would like to sincerely thank everybody for their kind messages of sympathy and would especially like to thank Fr Tadeusz Świątkowski for his support over the last year.

A video of Stefania’s funeral can be accessed at the following website address with the eulogy starting at the 51-minute mark.

www.bit.ly/szawada

Stefania urodziła się wiosce koło Ostrowa, woj. lwowskie, 28 września 1934.

Była najmłodszym dzieckiem Michała i Zofii Sondej (z domu Lew).

Stefa, jej siostra Emilia i brat Leon byli “Dziećmi z Pahiatua”. Jej związek z Pahiatua trwał przez całe jej życie. Brała udział w organizacji rocznicowych zjazdów, wystaw w muzeum Pahiatua oraz pogadanek na temat Dzieci z Pahiatua w szkołach i organizacjach społecznych.

Stefa ukończyła St Mary’s College w Wellingtonie, po czym zdobyła stopień Bachelor of Arts na Uniwersytecie Victoria.

Była żoną i najlepszą przyjaciółką Józefa przez 61 lat, matką Heleny i Pawła, Juliana i Jenny, Conrada i Vicki, Antona i Catherine, oraz babcią 12 wnuków i 3 prawnuków.

Była członkiem Stowarzyszenia Polaków od czasu jego powstania i udzielała się w działalności polskiej społeczności: nauczanie i pomoc w Polskiej Szkole na przestrzeni 50 lat, prowadzenie polskiego programu w Access Radio, wróżenie przyszłości na Andrzejkach, aby tylko wspomnieć kilka. Była wszędzie, gdzie ofiarowano jej szklankę herbaty!

Jednak te kilka faktów nie malują obrazu, kim była naprawdę. Miła, troskliwa, silna, odporna i kochająca – taką ją znaliśmy. Stefa zmarła 3 kwietnia 2024. Żyła pełnym, dobrym życiem i będzie nam Jej brak. Józef i rodzina pragną serdecznie podziękować wszystkim za ich ciepłe wyrazy współczucia, a szczególnie Ks. Tadeuszowi Świątkowskiemu za jego wsparcie w ostatnim roku. Wideo z pogrzebu Stefanii można obejrzeć na poniższym linku, z przemową pogrzebową w 51 minucie.
www.bit.ly/szawada

Conrad Zawada
Tłumaczenie: Krystyna McNeil

XXXXXXX

Jerzy Polaczuk

Our dear cousin and friend, Jerzy (Jurek) Polaczuk, sadly passed away on April 22 2024 in his home town of Włocławek in Poland, following a tragic accident. He spent over 30 years living in New Zealand, making lots of friends and helping many. We send our heartfelt condolences to his wider family at this sad time.

Nasz drogi kuzyn i przyjaciel, Jerzy (Jurek) Polaczuk, odszedł od nas 22 kwietnia 2024 w jego rodzinnym mieście Włocławku, na skutek tragicznego wypadku. Jurek spędził ponad 30 lat w Nowej Zelandii nawiązując wiele przyjaźni i pomagając wielu ludziom. Posyłamy głębokie wyrazy współczucia dla Jego rodziny w tym smutnym czasie.

Ela Polaczuk Rombel

POLISH NATIONAL FLAG DAY IN PAHIATUA / DZIEŃ FLAGI RP W PAHIATUA

This year, May 2 the township of Pahiatua put on a wonderful display of white and red in honour of Poland's National flag day. Shops were creatively adorned, not only with flags, but white and red objects, art work and flowers. A tour of key businesses which participated in the display was followed by a visit to the Pahiatua Museum, a flag raising ceremony, an official luncheon and finally wreath laying at the Polish Children's memorial.

Our Polish Ambassador the Hon. Grzegorz Kowal presented awards to the winners of a children's art competition run in celebration of Pahiatua's Polish flag day. He was in turn presented, by Deputy Mayor Erana Peeti-Webber, with a "touch stone" a precious pounamu from the South Island.

Pahiatua is getting ready for the 80th Anniversary of Polish Children which will take place in November this year. The celebrations will take place over two days and will include transport by train, a Powhiri, unveiling of new information boards, visits to the camp site with the help of the army, folkloric dancing, music, original art works and creation of a new documentary.

Dzień Flagi RP został ustanowiony przez Sejm w roku 2004 i obchodzony jest 2 maja. Jest to święto, które ma wyrażać szacunek do flagi i propagować wiedzę o polskiej tożsamości oraz symbolach narodowych.

2 maja tego roku, miasteczko Pahiatua zostało wspaniale udekorowane na Bialo-Czerwono aby uczcić nasze polskie święto. Na wystawach sklepowych ukazały się nie tylko flagi, lecz także bialo-czerwona szata graficzna i kwiaty. Po obchodzie udekorowanych placówek odbyła się wizyta w Pahiatua Museum, ceremonia wciągania flagi i uroczysty obiad. Na zakończenie złożono wieniec pod pomnikiem Polskich Dzieci z Pahiatua.

Ambasador RP Grzegorz Kowal rozdał nagrody dzieciom, które uczestniczyły w konkursie artystycznym na temat Dnia Flagi. On z kolei został obdarowany zielonym kamieniem pounamu przez Zastępcę Mera Erana Peeti-Webber.

Pahiatua już szykuje się na obchody 80. rocznicy przybycia Polskich Dzieci, które odbędą się w listopadzie tego roku. Dwudniowe celebracje obejmą specjalny transport pociągiem, ceremonialne przywitania maoryskie (Powhiri), odsłonięcie nowych tablic informacyjnych, wizytę w obozie przy udziale armii, występy folklorystyczne, wystawy artystyczne oraz wykonanie filmu dokumentalnego.

*Ela Polaczuk Rombel
Tłumaczenie: Krystyna McNeil*

3RD MAY IN WELLINGTON / TRZECI MAJA W WELLINGTONIE

Trzeci Maj was celebrated on Sunday 5 May at the Dom Polski with over 50 people attending.

The National anthem was sung, the Ambassador delivered an opening address and then presented awards to three of the contributors to the 'What it means to be Polish in New Zealand' competition. This was a new initiative run by the Polish Association for youth aged under 25 years old and a surprising number of entries were received, given that it was the first year for this kind of event. It was so special to see the different things that being Polish means to our youth and how proud they are of their heritage and culture.

To ensure that our youth understood the history and importance of Trzeci Maj, Ela Rombel gave a brief outline, in English, of how the day came to be.

Orzeł and Orleńka then performed a range of dances including Góralskie, Krakowiak, Kaszubskie and a fan favourite, the Bee dance.

Following the dancing, Andrzej Nowicki and Henry Rombel played some well-known Polish songs and kept the vibe upbeat with further musical entertainment. How lucky we are to have such amazing talent through the generations of our community!

Colouring activities on the theme of Trzeci Maj were also offered for the children. This proved hugely popular.

No event would be complete without a bite to eat, a cup of coffee and a catch up with friends, young and old. Thank you to all who contributed in some way, be it by bringing a plate of food to share, by entertaining those present or

by proudly attending and helping to making our observance of Trzeci Maj so special.

Witaj Maj, Trzeci Maj.

Jennifer Hanson

Spotkanie z okazji Trzeciego Maja odbyło się w Domu Polskim w niedzielę 5 maja z udziałem ponad 50 osób.

Po odśpiewaniu Mazurka Dąbrowskiego, Ambasador RP otworzył uroczystość krótkim przemówieniem i rozdaniem nagród uczestnikom konkursu "Co oznacza być Polakiem w Nowej Zelandii", zorganizowanego przez Stowarzyszenie Polaków dla młodzieży poniżej lat 25. Nadeszło niespodziewanie wiele prac, biorąc pod uwagę, że był to pierwszy konkurs tego typu. Interesujące było zobaczyć, jak w różny sposób nasza młodzież odczuwa swoją polską tożsamość i jak dumna jest z polskiego dziedzictwa kulturowego.

Ela Rombel w swoim przemówieniu przedstawiła młodzieży historię i wagę święta Trzeciego Maja.

Następnie Orzeł and Orleńka wykonały zestaw tańców od góralskiego, krakowiaka i kaszubskiego, do ulubieńca publiczności tańca pszczołek. Po tańcach, Andrzej Nowicki i Henry Rombel wykonali kilka dobrze znanych polskich piosenek i utworów muzycznych przy wspólnej zabawie. Mamy wielkie szczęście z posiadania tylu talentów w naszej społeczności!

Bardzo popularnym zajęciem dla dzieci okazały się też kolorowanki na temat Trzeciego Maja.

Nie obeszło się także bez małej uczy, przy której była okazja pogadać ze znajomymi.

Dziękujemy wszystkim, którzy przyczynili się w jakikolwiek sposób, czy to przez przyniesienie poczęstunku, dostarczenia rozrywki, organizacji wydarzenia lub przez samo uczestniczenie w tym ważnym dla Polaków święcie.

Witaj Maj, Trzeci Maj.

Tłumaczenie: Krystyna McNeil

WHAT IT MEANS TO BE POLISH IN NZ - 3RD MAY COMPETITION 2024

At the celebrations for Constitution Day at Dom Polski in Wellington held on May 5 2024, winners of the competition were awarded certificates and prizes by the Polish Ambassador, His Excellency Grzegorz Kowal. The competition, which was run by the Polish Association in NZ Inc. was endorsed and judged by the Polish Embassy. The award winners are:

Kacper McKenzie, Elliana Naylor, Ursula Fagan, Halina Sutton, Lydia Fagan and Mila Molloy. Congratulations to all of the participants.

WHAT BEING POLISH MEANS TO ME

By Halina Sutton aged 11

Pierogi and painting eggs with my family

Opening Wigilia gifts and eating yummy food

Learning the culture by dressing up in a traditional Polish dress

It's the traditions that are special to me

Singing the Happy Birthday song in Polish on a family member's birthday

Halina (my name)

The ambassador awarding Elliana Naylor

Winning art work by Mila Molloy, aged 13

Trzeci Maj celebration at Moon Bar with Krakerjack

On May 3rd Krakerjack the Wellington-based Polish folk and klezmer band celebrated Polish Constitution Day at Moon Bar, a well known live-music venue in Wellington.

Moon Bar prepared Polish food, including pierogi and also launched 'Pōrana Piwo' a special release Polish lager from award-winning Kereru brewing. Unique for a Kiwi bar, Moon was also strikingly decorated with red and white bunting and flags. The evening attracted a mass of people who danced and sung the night away. In fact the atmosphere was so electric that some of the crowd performed dance tricks, which is when we knew that it was a great Polish party!

Our thanks go to our hosts Moon, the Polish Association and Polish Embassy for their help promoting this event, as well as those who came and made the evening one to remember!

Trzeci Maj w Moon Bar Newtown

W dniu 3-go maja Krakerjack, polski zespół folkowo-klezmerski z Wellington, obchodził Dzień Konstytucji RP w Moon Bar, dobrze znanym lokalu z muzyką na żywo w Wellington.

Moon Bar przygotował polskie jedzenie, w tym pierogi, a także wprowadził na rynek specjalny polski lager „Pōrana Piwo” z wielokrotnie nagradzanego browaru Kereru. Wyjątkowo jak na bary w NZ, lokal był również efektownie udekorowany czerwono-białymi chorągiewkami i flagami. Wieczór zgromadził rzesze ludzi, którzy tańczyli i śpiewali przez cały wieczór. Atmosfera była tak elektryzująca, że część publiczności wykonała sztuczki taneczne więc wiadomo było, że to była świetna polska impreza!

Dziękujemy naszym gospodarzom Moon, Stowarzyszeniu Polaków w NZ i Ambasadzie RP za pomoc w promocji tego wydarzenia, a także tym, którzy przybyli i przyczynili się do pamiętnego wieczoru!

Andrzej Nowicki

POLISH PRESENCE AT SLAVFEST EVENT

On Saturday, April 13th, our talented dancers of Orleńta and Orzeł had the pleasure of participating in the vibrant celebration that was Slav Fest.

As the clouds threatened overhead, the spirit of Slav Fest remained undaunted. Within the walls of Te Whaea – National Dance and Drama Centre, a palpable sense of excitement and camaraderie filled the air, uniting participants and attendees in a shared appreciation for Slavic culture. Amidst the bustling energy of the festival, our dancers found themselves immersed in a whirlwind of activity, eagerly preparing to showcase their talents on stage.

As the day unfolded, Slav Fest blossomed into a kaleidoscope of sights and sounds, with stallholders offering tantalizing glimpses of Slavic cuisine, artisans showcasing their exquisite craftsmanship, and performers captivating audiences. Against this backdrop of cultural exchange and celebration, Orleńta and Orzeł shone brightly. A few of our youngest dancers performed for the very first time and our audience dance, sang and clapped in encouragement.

In the end, Slav Fest was more than just a festival—it was a celebration of community, heritage, and the enduring power of dance to transcend barriers and unite people from all walks of life. Despite the wild Wellington weather, the spirit of Slav Fest burned brightly, illuminating the hearts and minds of all who attended and reaffirming the timeless beauty of Slavic and Polish culture.

Juliet Rombel

The largest Polish cultural festival outside of Poland!

27 DEC 2025 – 5 JAN 2026

*A Journey towards
PolArt 2025 Wellington*

The PolArt 2025 Wellington Trust is very proud and excited to bring to New Zealand for the very first time, the Festival of Polish Visual and Performing Arts (PolArt), the premier event of Polish culture in Australasia. The 16th PolArt festival will be held in Wellington and will take place from 27 December 2025 - 5 January 2026 (inclusive).

For our first PolArt 2025 Wellington communication, please find attached:

- Welcome letter - this letter provides an overview of what PolArt 2025 Wellington is all about.
- Expression of Interest form - an editable form that needs to be completed by all interested groups and individuals wishing to participate in PolArt 2025 Wellington.

The form needs to be sent to secretary@polart2025wellington.co.nz **no later than 30 June 2024.**

At this stage, we are gauging interest in festival participation. Once we have received this form from intending participants, further communications will be made from PolArt 2025 Wellington to gather any additional information required.

Zarząd Powierniczy PolArt 2025 Wellington ma zaszczyt powitać, po raz pierwszy w Nowej Zelandii, Festiwal PolArt - największy polski festiwal kulturalny w Australazji.

16ty Festiwal PolArt odbędzie się w Wellingtonie w dniach 27 grudnia 2025 do 5 stycznia 2026 włącznie.

W załączniku do elektronicznego wydania Wiadomości prosimy znaleźć natępujące dokumenty:

- *List powitalny zawierający informacje o Festiwalu PolArt;*
- *Formularz rejestracyjny (edytowalny na ekranie) dla zespołów i indywidualnych artystów zainteresowanych w uczestnictwie.*

*Wypełniony formularz należy przesłać na adres secretary@polart2025wellington.co.nz **nie później niż do 30 czerwca 2024.** Po otrzymaniu formularzy wyślemy potwierdzenia i dalsze informacje.*

Krysia Januszkiewicz Reid
Secretary, PolArt2025

Introducing our Artists / Przedstawiamy naszych Artystów

Vera Ellen wins the 2024 Prestigious Taite Music Prize

Another talented member of our Wellington Polish Community, Vera Ellen (Williams / Polaczuk) last Tuesday was presented with the Taite Award after her album "Ideal Home Noise" was voted the best album in New Zealand in 2024.

This album is largely Vera's story over the last couple of years, the problems she has faced and her way out of them before coming back home to her family.

Many of you will remember Vera since she was a baby, going to Polish School, and Polish School camps with mama and brother Albert, sisters Tali and Rhian. She continued Polish School and also became an enthusiast for the Orleńa Polish Dance Group especially the 3 trips to PolArt that she was involved with.

Vera says that her Polish culture, the songs she learned from her Babcia and Dziadzio and Polish music, Polish hymns at mass, the beautiful Polish traditions and accompanying songs and the many varied folklore music that she learnt through dancing with Orleńta have had a profound influence on her ability to write music, and write songs.

When she got up to do her speech at the Taite Awards Vera said “I would like to acknowledge my Polish and Welsh ancestors and acknowledge the sacrifices they made in order for me to be here...”

Vera’s deeply contrived lyrics reflect many of the values and words of strength told to her from her Babcia and Dziadzio (Celina and Mikolaj Polaczuk). She wrote an album of songs about 7 years ago called Monte Casino. This was where Dziadzio fought. Vera was so moved after visiting Monte Casino and hearing Dziadzio’s story from his memoirs it encouraged her to write the album.

I would like to congratulate Vera as I know this award is the fruit of many years of intense study and travel, and very hard work.

Maria Polaczuk

Vera Ellen zdobywa prestiżową nagrodę Taite Music Prize 2024

Vera Ellen (Williams / Polaczuk), utalentowana artystka wywodząca się z wellingtońskiej społeczności polskiej, otrzymała Taite Award za jej album “Ideal Home Noise”, który został okrzyknięty najlepszym albumem 2024 roku w Nowej Zelandii.

Album ten bazuje na życiu osobistym Very w ostatnich kilku latach, napotykanym problemach i ich rozwiązaniu przed powrotem do rodziny.

Wielu z was zapewne pamięta Verę kiedy była dzieckiem, chodziła do Polskiej Szkoły, jeździła na obozy z mamą, bratem Albertem i siostrami Tali i Rhian. Vera stała się entuzjastką zespołu tanecznego Orleńta i wzięła udział w trzech wyjazdach na festiwale PolArt. Twierdzi, że polska kultura, piosenki których uczyła się od Babci i Dziadka, polskie hymny kościelne, utwory folklorystyczne, które poznała tańcząc z Orleńtami – to wszystko wywarło wielki wpływ na jej zdolności do pisania muzyki i tekstów.

Kiedy odebrała nagrodę, powiedziała w swoim przemówieniu: “Chciałabym podziękować moim polsko-walijskim przodkom oraz uznać wyrzeczenia, które zrobili aby utworzyć drogę na której się teraz znajduję...”

Pomysłowe teksty piosenek Very odbijają wartości i wyrazy siły przekazane jej przez Babcie i Dziadzia (Celina i Mikolaj Polaczuk). Vera napisała album piosenek około 7 lat temu zatytułowany Monte Cassino. Tam walczył jej Dziadzio. Vera była tak wzruszona po wizycie na Monte Cassino i wysłuchaniu historii Dziadzia, że zdecydowała się napisać ten album.

Chciałabym osobiście pogratulować Verze, gdyż wiem że ta nagroda jest owocem wielu lat intensywnych studiów i podróży, i jej ciężkiej pracy.

Tłumaczenie: Krystyna McNeil

OD AMBASADY / FROM THE EMBASSY

Ambasada RP w Wellingtonie informuje, że w niedzielę 9 czerwca 2024 odbędą się Wybory do Parlamentu Europejskiego. Wszelkie informacje będą umieszczane na bieżąco na stronie Ambasady [tutaj](#).

Embassy of the Republic of Poland in Wellington would to inform that on Sunday, June 9th 2024, will be the election to the European Parliament. All the information about the election will be posted regularly on the Embassy’s website [here](#).

Państwowy Zespół Ludowy Pieśni i Tańca „Mazowsze” jest organizatorem Międzynarodowego Konkursu Wokalnego im. Stanisława Jopka, w ramach którego uczestnicy wykonują utwory z jego repertuaru.

Konkurs ma charakter cykliczny, dwuletni, po raz pierwszy w swojej historii ma wymiar międzynarodowy. Na wydarzenie składają się trzy etapy i finał:

1. Pierwszy etap to cykl przesłuchań w 49 miejscowościach w Polsce oraz w formule on-line (październik 2024 - styczeń 2025)
2. Drugi etap konkursu to przesłuchania w dużych ośrodkach - 8 miastach (marzec 2025 - czerwiec 2025)
3. Trzeci etap Konkursu jak i sama gala finałowa odbędą się w siedzibie Zespołu w Otrębusach-Karolinie (początek października 2025 r.).

Konkurs, wzorem poprzednich edycji, będzie odbywać się w podziale na cztery kategorie wiekowe: 8-13 lat, 14-19 lat, 20-25 lat i od 26 roku życia wzwyż. Dla uczestników przewidziane są nagrody pieniężne i rzeczowe, a laureaci w koncercie finałowym wystąpią na scenie wraz z „Mazowszem”. Dodatkowo Konkurs pozwoli także wyłonić grupę młodych talentów, która zostanie zaproszona do współpracy w chórze Zespołu.

Uczestników ocenia jury składające się z autorytetów życia kultury: profesorowie uczelni wyższych, popularyzatorzy kultury polskiej, artyści jak i przedstawiciele Zespołu. Patronem Konkursu jest Stanisław Jopek, wybitny śpiewak, tenor o barytonowym zabarwieniu – przez blisko 50 lat solista zespołu „Mazowsze”, który w swoich działaniach zawsze wspierał młodych twórców. W jury konkursu zasiada również jego córka, znana, ceniona piosenkarka i kompozytorka Anna Maria Jopek.

Film podsumowujący III etap Konkursu, w ramach II edycji dostępny jest pod linkiem:

<https://www.youtube.com/watch?>

oraz film promujący konkurs:

<https://www.youtube.com/watch?>

Osoby, w tym opiekunowie dzieci zamieszkałych za granicą, zainteresowane wzięciem udziału w Konkursie proszone są o skontaktowanie się z Panią Martą Leszczyńską, Głównym Specjalistą ds. Realizacji Projektów, Dział Rozwoju i realizacji Projektów; e-mail: marta.leszczynska@mazowsze.

Państwowy Zespół Ludowy Pieśni i Tańca „Mazowsze” im. Tadeusza Sygietyńskiego, ul. Świerkowa 2, 05-805 Otrębusy, tel. +48 509 000 660,
www.mazowsze.waw.pl

Ania Włodarczyk

Referat ds. Polityczno-Ekonomicznych, Konsularnych,
Polonii i Administracyjno-Finansowych
Ambasada RP w Wellingtonie

POLISH HISTORY IN NZ / HISTORIA POLAKÓW W NOWEJ ZELANDII

Interested in learning more about Polish people in New Zealand?

The first “brilliant but cranky” Pole arrived in Dusky Sound with his son in March 1773 with Captain Cook’s ship, Resolution. During the next 100 years mostly single Polish men followed. It was not till 1872 that the first significant groups of Polish families arrived, and started their lives in a land that was as foreign to them as they were to it.

Read about them, and the rich tapestry of Polish lives in New Zealand since then in <https://polishhistorynewzealand.org/>

Czy chcielibyście dowiedzieć się czegoś więcej o Polakach w Nowej Zelandii?

Pierwszy Polak przybył wraz z synem do Dusky Sound w marcu 1773 roku na statku kapitana Cook, Resolution. W następnym stuleciu przybyło więcej Polaków, w większości mężczyzn. Dopiero od 1872 roku zaczęły przybywać polskie rodziny i budować swoje życie w kraju tak dla nich obcym, jak oni dla niego.

Możecie o nich poczytać na stronie <https://polishhistorynewzealand.org/>

Barbara Scrivens

80th Anniversary celebration of Polish Children to Pahiatua update

Honorary “Polish Children”, guests, friends and families,

We are thrilled to share exciting updates to our forthcoming 80th Anniversary celebration, set to take place in November this year. Here’s what you can expect:

1. Dates and location/s confirmation

The celebrations will take place over three consecutive days

Friday November 1

- Transport will leave Wellington Station for Pahiatua
- Passengers and visitors will be treated to a welcome from the local community followed by a Marae based Powhiri
- In the evening, there will be time for sharing, reminiscing and movies
- There may be return transport on Friday
- Most will stay overnight in accommodation in or near Pahiatua

Saturday November 2

- Transport will once again leave Wellington Station for the general public and for those who wish to come up to Pahiatua for just the one day.
- Saturday will be filled with a street fair, speeches, official engagements, wreath laying, visits to the museum, unveiling of new info boards, entertainment and art work and many other festivities
- There will be a visit to the original campsite (Little Poland) in the afternoon.
- Transport back to Wellington

Sunday November 3

- Commemorative Mass in Wellington
- “High tea” luncheon in Wellington

2. Event Highlights

- The best of Pahiatua hospitality
- Army trucks deployed for transport to the Marae, Little Poland and other key sites
- “Polish style” folkloric dancing and music
- A choir made up of children from the Pahiatua schools
- Polish books, food and beer
- Story telling, singing and reminiscence
- Unveiling of new Information boards at the memorial rest area

3. Safety Measures

An official registration form will be sent to you to highlight your individual needs so that we can prepare the event in consideration of your safety and comfort.

4. Registrations

If you would like us to send you a form or link to register or if you have any questions regarding the anniversary, please email the organising committee at the Polish Association in NZ association@polishcommunity.org.nz

Obchody 80tej rocznicy “Dzieci z Pahiatua”

Szanowne “Dzieci z Pahiatua”, goście, przyjaciele i rodziny,

W związku ze zbliżającą się 80tą rocznicą przybycia “Dzieci z Pahiatua” do Nowej Zelandii, pragniemy powiadomić was o programie uroczystości, które odbędą się w listopadzie tego roku.

Oto nasz harmonogram:

1. Daty i lokalizacje

Piątek 1. listopad 2024

- Podróż pociągiem z Wellingtonu do Pahiatua
- Uroczyste powitanie gości w Pahiatua (tradycyjne maoryskie Powhiri)
- Wieczór wspomnień i oglądanie filmów
- Powrotny pociąg dla osób, które nie zamierzają pozostać dłużej w Pahiatua

Sobota 2. listopad 2024

- Podróż pociągiem z Wellingtonu do Pahiatua.
- Planowany jest dzień pełen wydarzeń, jak uliczne jarmarki, składanie wieńców, wizyta w muzeum, odsłonięcie tablic, rozrywki, wystawy, etc.
- Wizyta w oryginalnym obozie Dzieci z Pahiatua, zwanym “Mała Polska”
- Powrotny pociąg do Wellingtonu

Niedziela 3. listopad 2024

- Pamiątkowa msza w Wellingtonie
- Uroczysty obiad w Wellingtonie

2. Atrakcje

- Wspanią góscinność miasteczka Pahiatua
- Transport wojskowymi pojazdami do “Małej Polski” i innych lokalizacji
- Polskie tańce ludowe
- Chór dziecięcy z lokalnych szkół w Pahiatua
- Polskie książki, jedzenie i piwo
- Opowieści, wspólne śpiewki i wspomnienia
- Odsłonięcie nowych tablic informacyjnych

3. Środki bezpieczeństwa

Uczestnicy otrzymają oficjalny formularz rejestracyjny, w którym będzie można podać wszelkie indywidualne potrzeby, tak abyśmy mogli zapewnić wszystkim bezpieczeństwo i wygodę,

4. Rejestracja

Zainteresowanych prosimy o kontakt z komitetem organizacyjnym obchodów 80-lecia pod adresem association@polishcommunity.org.nz.

Winter Energy Payment (Abridged from the Office for Seniors April Newsletter)

By the time you read this, the Winter Energy Payment would have started again on Wednesday 1 May.

If you get NZ Super or Veteran's Pension, you are entitled to get the Winter Energy Payment all winter, from Wednesday 1 May until Tuesday 1 October. The payment is made automatically.

NZ Super that you received on Tuesday 7 May included a part Winter Energy Payment. Your first full Winter Energy Payment will be on Tuesday 21 May.

Couples and people with dependent children will get \$31.82 a week. Single, and widowed, people will get \$20.46 a week.

Because the payment can't be split, couples will receive a combined payment which is made to one person in the couple. However, you can ask for the payment to be switched to the other person's account. If you want the payment switched, call the Office for Seniors line on 0800 552 002.

If you are overseas during the Winter Energy Payment period, or you were already in another country on Tuesday 1 May, you can keep getting the Winter Energy Payment for up to 28 days.

You must tell MSD if you'll be away for more than 28 days, otherwise you could be paid incorrectly. If this happens, you may be required to pay some money back.

The easiest way to let MSD know about your travel is using the 'Overseas travel dates for NZ Super or Veteran's Pension' online form, or giving them a call on 0800 552 002. You will also need to tell MSD when you return, so your payment can be started again.

Barbara Hanson

The poster features a central graphic of three overlapping bingo cards in purple, blue, and orange, with a red 'X' on each. Below them is a large, illuminated sign with a red border and yellow lights, containing the text 'SENIORS' BINGO'. The event details are listed below the sign: 'SATURDAY 25 MAY 2024', '2.00PM', and 'DOM POLSKI LIBRARY'. A note states 'LIMITED SPACES FOR TRANSPORT FROM LOWER HUTT AVAILABLE- FIRST IN FIRST SERVED'. Contact information is provided at the bottom: 'CONTACT: BASIA HANSON - 04 567 7774' and 'JEN HANSON - 027 3756004'. The poster is decorated with four numbered circles: a yellow circle with '1' at the top left, a blue circle with '2' at the top right, a red circle with '3' at the bottom left, and a purple circle with '4' at the bottom right.

1

2

**SENIORS'
BINGO**

**SATURDAY 25 MAY 2024
2.00PM
DOM POLSKI LIBRARY**

**LIMITED SPACES FOR TRANSPORT FROM
LOWER HUTT AVAILABLE- FIRST IN FIRST
SERVED**

3

**CONTACT:
BASIA HANSON - 04 567 7774
JEN HANSON - 027 3756004**

4

Jak co roku, Koło Stowarzyszenia Polskich Kombatantów Wyspy Południowej NZ wzięło udział w obchodach ANZAC Day (Dzień Żołnierza świętowany w Nowej Zelandii i Australii).

O świcie wzięliśmy udział w porannej paradzie wojskowej i apelu poległych przy Christchurch War Memorial w Cathedral Square, niosąc wieniec w biało-czerwonych wstęgami dla uczczenia polskich żołnierzy walczących o wolną Polskę na frontach Drugiej Wojny Światowej oraz ofiary niemieckiego i radzieckiego totalitaryzmu.

W związku 80tą rocznicą bitwy pod Monte Cassino, uczciliśmy też braterstwo broni żołnierzy polskich i nowozelandzkich, którzy wspólnie walczyli w tej krwawej bitwie przeciwko wspólnemu wrogowi.

Pamiętaliśmy o pani Reginie Burdzie (z domu Tymińskiej), która zmarła w Christchurch 2020 roku w wieku 96 lat. Pani Regina przeżyła sowieckie łagry, a następnie jako żołnierz II Korpusu generała Andersa walczyła w bitwie pod Monte Cassino, w ramach 316 Kompanii Transportowej. Wśród nas były też trzy wnuczki Włodzimierza Terleckiego, ofiary mordu katyńskiego w kwietniu 1940 roku, których ojciec był partyzantem NSZ i żołnierzem II Korpusu generała Andersa.

Podczas porannej uroczystości, wieniec w imieniu Ambasadora RP w NZ, pana Grzegorza Kowala, złożyła również pani Winsome Dormer, Konsul Honorowy RP na Wyspę Południową NZ.

Członkowie naszego Koła SPK brali też udział w popołudniowych obchodach ANZAC Day w różnych dzielnicach Christchurch, w tym przy Halswell War Memorial.

As every year, the South Island Branch of the Association of Polish Combatants (SPK) took part in the celebration of ANZAC Day (Soldiers' Day celebrated in New Zealand and Australia).

Early morning we took part in the Dawn Parade near the Christchurch War Memorial in Cathedral Square, carrying a wreath with white and red ribbons to honour Polish soldiers fighting for a free Poland on the fronts of WWII and to honour the victims of German and Soviet totalitarianism.

In connection with the 80th anniversary of the Battle of Monte Cassino, we also celebrated the brotherhood in arms of Polish and New Zealand soldiers who fought together in this bloody battle against a common enemy.

We remembered Ms. Regina Burda (nee Tymińska), who died in Christchurch in 2020 at the age of 96. Ms. Regina survived the Soviet labour camps, and then, as a soldier of General Anders' II Corps fought in the Battle of Monte Cassino, as part of the 316th Transport Company.

Among us were also three granddaughters of Włodzimierz Terlecki, a victim of the Katyn massacre in April 1940 and daughters of Lt Henryk Wiek, a partisan of the National Armed Forces and soldier of General Anders' II Corps.

During the morning ceremony, a wreath on the behalf of HE Grzegorz Kowal, Ambassador of the Republic of Poland in NZ, was also laid by Ms. Winsome Dormer, Honorary Consul of the Republic of Poland to the NZ South Island. Members of our branch of SPK Chapter took also part in ANZAC Day celebrations held in suburbs of Christchurch, including Halswell.

Krzysztof Pawlikowski

Polish Heritage Trust Museum

Newsletter May 2024

A Museum for all New Zealanders

We invite you to the
Events, Exhibitions & Workshops,
at the Polish Heritage Trust Museum.

PHTM Collection # 194-9
National flower of Poland

125 Elliot Street, Howick, Auckland 2014
phone 09 533 3530

For after hours visits please phone 0211070169

Email: phtmuseum@outlook.com

www.polishheritage.co.nz

Museum Hours: Tues to Fri 10 - 4 Sun 12 - 5

Received this newsletter from a friend or a family member?
Have you changed your address and no longer get the newsletter?
Do you know someone who would like to be on the PHTM database?
Contact us and we will email a copy to you or them. Thank you.

Polish Heritage Trust of NZ is a registered charity (CC29274)

Polish Museum's 20th Birthday

To celebrate the museum's 20th birthday in July we are offering two FREE school holiday workshops

Stefania's Journey

9 July, 10 - 12 noon
11 July, 10 - 12 noon

Limited to first x20 people per free session
Bookings essential

Presentation and craft based on 'Stefania's Dancing Slippers' by Jennifer Beck and Lindy Fisher.

Image from private collection

20th Birthday Coffee & Catchup at PHTM 14th July 2-3pm

More exhibitions in May ...

Polish Flag Day, Constitution Day,
Poles at Monte Cassino 80 Years

Casual museum entry by donation
Bookings required for groups
(small fee applies)

Polish flag at Monte Cassino

Museum Donations

The Polish Heritage Trust Museum collects and displays items relating to Poland and Polish people in New Zealand.

We welcome documents, ceramics, photographs small paintings, some books, some magazines, articles, embroideries, toys, traditional garments and unique Polish objects. Plus documents, images and objects from Pahiataua Camp.

If you are unsure about your proposed donation, please ring to discuss.

Group/schools visit information

Museum staff offer a variety of programmes to suit you. Can include an introduction, a variety of films and museum tour as well as tea/coffee. Free parking for cars & buses. The Lower Gallery is suitable for wheelchair access and contains many interesting displays.

We welcome clubs / groups of all ages.

Booking necessary \$10pp.

Individual visitors are welcome any time during open hours, by donation. Suggest \$5-10.

Some of the film choices are:

***Poles Apart** the story of the children of Pahiataua

***Overcoming Fate** the Pahiataua children in 2014

***Chopin's Warsaw** musical filmic journey around the city of Warsaw in the company of young Fryderyk Chopin

***The Soviet Story** about Stalin and the untold story

***Wieliczka, Poland's Salt Mine** a visual delight

The '**Stefania for Schools**' programme is an educational in-house school lesson, called **Identity/Migration: Polish children 1944**. It is for primary and intermediate students both in main stream schools and home schooled.

An informative 1-hour lesson, based on the book 'Stefania's Dancing Slippers' and the 'Polish children of Pahiataua' story from 1944. Real artworks / objects on display. \$2 per student. Excellent reviews.

2024 Year of Warsaw Uprising 1944-2024

Exhibition: 1st - 30th August
Warsaw Uprising & Airlift - 80 Years

Archaeology Week 2024

The Polish Museum has been part of Archaeology Week NZ since its inception and is pleased to once again offer a talk, slideshow presentation and short film to adults, as well as a presentation and craft workshop for families.

Adult presentation: 2 May 10.30-11.30am free
Family workshop: 5th May 2-4pm. \$10pp

2024 Year of ... exhibitions

The Polish Parliament has established 2024 as the Year of the Ulma Family and Zbigniew Herbert. These exhibitions are available to view throughout the year at PHTM.

Ulma Family

Jozef Ulma and his wife Wiktorina Ulma have been recognised by Yad Vashem as Righteous Among the Nations and the whole family has been beatified by the Catholic Church for paying the ultimate sacrifice of their lives for harbouring Jews in WW2.

Zbigniew Herbert

He was a poet, essayist, drama writer and moralist. He is one of the best known and the most translated of post-war Polish writers. 2024 marks the hundred-year anniversary of his birth.

Wycinanki Workshop

Beginner's Wycinanki workshop

Gather your group and book a time. \$10pp. Come play with paper. All ages, old and young will have fun. Traditionally wycinanki was cut free hand, without drawing the designs first, using sheep-shears.

- See modern / traditional wycinanki displays
- Watch a short visual presentation
- Try designs from the Lowicz & Kurpie regions
- Suitable for birthday parties too!

Museum Shop update

Come browse the museum shop for a selection of items.

Orders can also be taken by phone, email and Trademe.

Contact museum staff for Polish titles in stock and for more information. Postage extra; we post weekly by NZ Post.

BOOKS (English)

A STRANGE OUTCOME - J Roy-Wojciechowski & A Parker \$35

NEW ZEALAND'S FIRST REFUGEES - Pahiataua's Polish children \$35

POLISH SCHOOLS IN NZ - Ed. Adam Manterys \$25

ONE MAN'S ODYSSEY - Jozef Jagiello \$30

BLACK MADONNA COMES TO NZ - Jacek Drecki \$5

PADEREWSKI - Jacek Drecki \$30

OUT OF POLAND - Jenny Harrison \$25

THE NINTH CANDLE - Jenny Harrison \$30

DEATH OF A COUNTESS - Jenny Harrison \$30

DEAD BEFORE CURFEW - Jenny Harrison \$35

A PRIEST'S ODYSSEY - Andrzej Chibowski \$25

PAN TADEUSZ - Adam Mickiewicz \$30

BOOKS FOR CHILDREN

ONCE UPON A TIME IN POLAND -

Old Polish Legends \$25

Activity book about the legends \$16

Photographic Exhibition

auckland festival of photography

30 May - 14 June 2024

**Transmitter of reality:
Jozef Ulma**

A family man who stood up to hatred during ethnic cleansing and paid the ultimate price.

Museum entry by donation.
Groups by arrangement
(small fee applies)

Looking Ahead ...

Polish Museum's 20th Birthday Week

Workshop: **Stefania's Journey** 9 & 11th July, 10am-12

Coffee & Catchup: Sun 14th July 2-3pm at PHTM

Auckland Heritage Festival 29 Sep - 13 Oct 2024

Exhibition: **Polish Explorers of Oceania**

Workshop: **Polish Headbands** Sun 6 Oct 2-4pm & Thur 10 Oct 10-12 noon (school hols). \$10 pp.

Film Talk Tour: **Polish Children 80 Years in the Pacific**
3 Oct 10am - 12 & 13 Oct 2-4pm. \$10 pp incl. t & c

Pahiataua Children's Arrival in NZ 80 Years

Coffee & Catchup: Sun 10th Nov 2-3pm at PHTM